UCZELNIA KORCZAKA

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE KORZYSTANIA Z NARZĘDZI SZTUCZNEJ INTELIGENCJI (AI) W DYDAKTYCE AKADEMICKIEJ

WSTĘP

Celem niniejszego dokumentu jest przedstawienie rekomendacji dotyczących korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji (AI) w dydaktyce akademickiej na Uczelni Korczaka. Dokument powstał jako uzupełnienie raportu z ankiety konsultacyjnej przeprowadzonej wśród kadry akademickiej Uczelni, dotyczącej obaw, dobrych praktyk oraz oczekiwań związanych z wykorzystaniem AI w procesie kształcenia.

Rekomendacje skierowane są zarówno dla nauczycieli akademickich, jak i studentów, a ich celem jest zapewnienie przejrzystych zasad korzystania z AI, wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych oraz utrzymanie wysokich standardów etycznych, akademickich oraz jakości kształcenia.

REKOMENDACJE DLA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

1. OCENA PRAC Z UŻYCIEM AI

Prace studenckie należy oceniać z uwzględnieniem transparentności i samodzielności autorów. Nauczyciel akademicki powinien wymagać od studentów jasnego wskazania, w jakim zakresie AI zostało wykorzystane.

Nieoznaczone fragmenty wygenerowane przez AI mogą być traktowane jako plagiat. Nauczyciel akademicki zobowiązany jest do sporządzenia notatki, dlaczego nie zalicza pracy studentowi.

2. UNIKANIE WĄTPLIWOŚCI CO DO AUTORSTWA

Studenci powinni składać oświadczenia o stopniu wykorzystania AI w pracy (np. we wstępie, przypisie lub w osobnym załączniku).

Na początku każdego kursu/zajęć należy ustalić, w jakim zakresie korzystanie z AI jest dopuszczalne. Jest to zależne od nauczyciela akademickiego oraz prowadzonych zajęć (np. korekta językowa, planowanie struktury pracy, generowanie przykładów).

3. KORZYSTANIE Z AI W PRACY DYDAKTYCZNEJ

AI może wspierać przygotowywanie materiałów dydaktycznych, konspektów, prezentacji oraz przykładów, należy to odpowiednio zaznaczyć i przekazać studentom/słuchaczom, że materiał powstał przy użyciu narzędzi AI.

Niedopuszczalne jest ocenianie prac wyłącznie na podstawie analizy AI, treści zawsze wymagają krytycznej weryfikacji nauczyciela akademickiego.

Warto wprowadzać elementy zajęć, w których studenci analizują poprawność treści wygenerowanych przez AI, co rozwija ich umiejętności krytycznego myślenia.

4. DOBRE PRAKTYKI DYDAKTYCZNE

Wyraźne komunikowanie zasad korzystania z AI na początku zajęć.

Wykorzystywanie AI do personalizacji nauczania i przygotowywania dodatkowych materiałów dla studentów wymagających wsparcia.

Aktywne uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach dotyczących etyki korzystania z AI w edukacji.

5. ASPEKTY PRAWNE I OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

Ochrona danych osobowych (RODO) – rekomendacje obejmują ogólny obowiązek przestrzegania zasad ochrony danych osobowych, analogiczny jak w przypadku innych działań akademickich.

Przetwarzanie danych osobowych w narzędziach AI:
Wprowadzenie do AI danych osobowych (np. list studentów, danych kadry) stanowi ich przetwarzanie.

Tego rodzaju działanie wymaga:

- posiadania upoważnienia do przetwarzania danych,
- uwzględnienia, że dochodzi do faktycznego powierzenia danych osobowych podmiotowi zewnętrznemu,
- świadomości, że dane są przekazywane do krajów trzecich (serwery poza UE), co wymaga spełnienia dodatkowych wymogów prawnych.

Przykład: polecenie „stwórz listę studentów według załączonego wzoru" oznacza przetwarzanie danych osobowych i podlega takim samym zasadom ochrony jak inne czynności tego rodzaju.

Prawa autorskie i własność intelektualna dotyczy nauczycieli akademickich oraz studentów:

- Jeżeli korzystanie z AI polega na poleceniach typu „napisz notatkę na temat…", wówczas kwestie RODO nie mają zastosowania – kluczowe jest natomiast poszanowanie praw autorskich i zasad własności intelektualnej.
- Należy rozróżniać sytuacje, gdy student korzysta z AI na własny użytek, od sytuacji, gdy materiały są tworzone na potrzeby uczelni.
- Obowiązuje zakaz przypisywania sobie autorstwa wygenerowanych treści bez ich rzetelnego oznaczenia.

REKOMENDACJE DLA STUDENTÓW

1. PISANIE PRAC PISEMNYCH

AI może być używane jako narzędzie pomocnicze, w szczególności do:

- planowania struktury pracy,
- sprawdzania poprawności językowej i stylistycznej,
- streszczania tekstów,
- generowania przykładów i pomysłów itp.

Niedozwolone jest powierzanie AI napisania całej pracy lub generowanie fikcyjnych danych badawczych.

2. OZNACZANIE WYKORZYSTANIA AI

Fragmenty pracy przygotowane przy wsparciu AI należy oznaczać poprzez:

- przypis dolny (np. „Fragment opracowany z wykorzystaniem narzędzia ChatGPT, zweryfikowany przez autora"),
- oświadczenie we wstępie lub zakończeniu pracy,
- wskazanie narzędzi w bibliografii w sekcji „Źródła i narzędzia".

3. DOPUSZCZALNY UDZIAŁ AI W PRACY

W pracach zaliczeniowych i esejach: do 20–30% treści może być wygenerowane przez AI, pod warunkiem rzetelnego oznaczenia i krytycznej analizy.

W pracach dyplomowych: AI może być używane wyłącznie pomocniczo (np. do korekty językowej, planowania, parafrazy), bez generowania treści merytorycznej.

4. OGÓLNE WYTYCZNE

Student ponosi pełną odpowiedzialność za treść pracy, niezależnie od stopnia wykorzystania AI.
AI nie zastępuje samodzielnego myślenia i analizy – jego rola ogranicza się do wsparcia procesu nauki.

Ukrywanie użycia AI będzie traktowane jako naruszenie zasad uczciwości akademickiej, co może skutkować np. brakiem zaliczenia przedmiotu.

PODSUMOWANIE

Przedstawione rekomendacje mają na celu stworzenie przejrzystego i spójnego systemu, w którym narzędzia sztucznej inteligencji wspierają proces kształcenia, ale nie zastępują samodzielnej pracy i odpowiedzialności akademickiej.

AI powinno być traktowane przede wszystkim jako **narzędzie pomocnicze**, które ułatwia wyszukiwanie informacji, porządkowanie treści czy korektę językową, a także wspiera kreatywność i innowacyjne podejście do nauki. Jednocześnie **nie może ono stać się alternatywą dla krytycznego myślenia, analizy i interpretacji**, które pozostają kluczowymi kompetencjami rozwijanymi w toku studiów.

dr Magdalena Stefaniak
przewodnicząca Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia
jakosckształcenia@uczelniakorczaka.pl